

„Határtalanul!” program iskolánkban, amely megvalósult Bethlen Gábor Alapítvány Zrt. és Magyarország Kormányának támogatásával, **„Az emberi lélek virágoskertje”** címmel

Célunk, Wass Albert szavai után olyan programok megvalósítása, helyszínek felkeresése, amelyek az emberi lélekre felemelően, melengetően hatnak. Tisztelet adása névadónk, Bíró Lajos házában Tasnádon, az általunk elkészített emléktábla előtt, majd indultunk Székelyföld felé. Követtük a Bakancslista és a Rákóczi nyomában útikönyv helyszíneit, a digitális Barangoló ismereteit felhasználva. A kapcsolataink megtartása mellett újak szerzését is megcéloltuk. Erdély kevésbé ismert Partium térségéből indultunk.

2024. május 13-tól 5 napon keresztül 7. évfolyamos tanulók közül 40 tanuló és 4 pedagógus felejthetetlen tanulmányi kiránduláson vett részt. A program elnyert összege 5.000.000 Ft volt. Utunkat a határon átlépve, némi izgalom után Sződemeteren, Kölcsey Ferenc Emlékháznál kezdtük. Pakulár István református lelkész tartotta az idegenvezetést abban a templomban, amelyben Kölcsey megkeresztelték. Idén elkészült a harang felújítása is, Zsuzsa néni kívül még páran ki is próbálták a csoportból. A kiállítás helyszínén a Himnusz elszavalása, majd eléneklése, mint sok éve már, ismét felemelő volt. ...ez ott a helyszínen...valahogy másképp járja át a lelket... Ezt ott érezni kell, nem lehet elmondani. Elsétáltunk szülőházához. Falán egy emléktábla áll, benne román nyelvű tulajdonosok laknak már.

Tavalyi pályázatunk legfontosabb eleme, hogy méltó, végleges emléktáblát helyeztünk el iskolánk névadójának szülőházán, Tasnádon. Emlékező virágunkat elhelyeztük most, ahol a tulajdonos Hollósi Gizi néni már várt minket. Táblánk ma is szép, méltó a természettudóshoz. Gizi néni és a város lakói pedig büszkék. Elmesélték, hogy a felhelyezés óta sokan megállnak már, olvassák magyarul- románul.

Utunkat Érmindszenten/Adyfalván Ady Endre szülőházában folytattuk. Zsuzsa néni, Amit még nem hallottál Adyról címmel sok-sok információt mondott el a költőről, munkásságáról. Koszorúzás előtt - Szeretném, ha szeretnének című versét tanította meg a csoportnak. Kinyomtatott formában elemezte végig a verset, majd közösen elmondtuk, elszavaltuk.

Továbbhaladva Szatmárnémetiben a Vécsey-ház udvarán, a Szatmári béke aláírásának helyszínén röviden megemlékeztünk, emlékező szalagot tűztünk. Majd Kismajtényban, a Szatmári-síkságon, a fegyverletétel helyszínén lévő emlékoszlop mellett történt. Itt emlékező szalagot is felhelyeztünk. Csodálatos emlékhelyet alakítottak ki. Itt Pali bácsi beszélt a fegyverletételről a kuruc harcokról. Zsuzsa néni vezetésével korabeli kuruc zenét hallgattunk és néhány tánclépést is tettünk közösen.

Szállásunk első este Koltón volt. Vendéglátóinkhoz több éves személyes kapcsolat fűzi már iskolánkat, visszatérő vendégként fogadtak minket. Vacsora után kísérteltünk a Vajda – forráshoz, ahol kristálytisza forrásvizet vettünk, ittunk. Ide sétált el minden nap egykoron Petőfi és Júlia a mézesheteik alatt.

Este több tanuló hozott alapanyagból és igazi helyben, kemencében sült kenyérből következő napi étkezés szendvicseit készítették el útravalóként.

A 2. napon Koltón: a helyi Petőfi Sándor Általános Iskola diákjaival közös programot, játékot szerveztünk. Visszatérő ismerősként fogadtak minket. Rákóczi korabeli egyenruhákat színeztünk, készítettünk együtt, minta alapján. Ezeket jelképesen „földre szúrtunk”, mint a zászlókat. Pali bácsi élő bemutatót tartott diákok segítségével a korabeli bajnívásról, harcászatról, majd az iskola fűvén párviadalra került sor, persze nem vérre menően, csak , úgy játékosan.

Ajándékkul magyar nyelvű tankönyveket és szabad téren használható játékot adtunk ajándékba.

Koltón, a Károlyi- kastély kiállításának megtekintésével folytattuk. Nagyon érdekes idegenvezetés tartottak a diákok, csupa érdekességet hallottunk tőlük, majd Zsuzsa néni kiegészítette az elhangzottakat Petőfi és Júlia szobránál. Sétáltunk az arborétumban, emlékszalagot tűztünk Petőfi asztalára, a sofa alatt.

Válaszúton a Bánffy-kastélyban, amely Wass Albert szülőhelye volt, sikerült a kastély belsőjében is látogatást tennünk. Lenyűgöző a kastély szép udvara, a belsőjében lelhető fafaragások, fa borítások, a berendezések.

Hosszú út várt ránk, Kolozsváron álltunk meg közben: buszos városnézés során nagyon szép kilátás nyílt a magaslatokról a városra. Séta következett a központban Szent Mihály – templom tér, Mátyás- király szobor, majd Mátyás szülőházánál koszorút helyeztünk el. Diák és tanár előadás a téren Mátyás uralkodásáról, a szobor készítéséről. Babes-Bólyai Tudományegyetem épületét is megcsodáltuk. Ezzel kapcsolatos feladatot Maxim-Gyikó Erzsi néni készített el QR kód formájában, ismerhették meg a diákok a történelmét, jelentőségét.

Iskolánk több tanára is itt szerezte tanári diplomáját, ez a hely, ezért is fontos számunkra.

Ennek a pályázatnak fő elemei közé tartozott természeti tájak fokozottabb megismerése, a tájak szépségének átélése. Erre igazán lehetőségünk volt következő állomásunkon, a Tordai-hasadékban. Rövid túrát tettünk, többek szerint maradhattunk volna még...Zúgó ptak- mélység és magasság, csodálatos napsütés, égszínkéék ég és zöld természet. Nem is kell ennél több! Az időjárás nagyon kegyes volt hozzánk utunk során minden nap: csodálatos napsütés, meleg. Elkerült minket az eső mindvégig.

Kora este megérkeztünk következő szálláshelyünkre Farkaslakára, az Ábel bölcsője nevű panzióba. Csodálatos tulajdonosok, remek szálláshely.

3.nap reggel Segesvár felé vettünk utunkat, előtte Fehéregyházán a Petőfi –emlékműnél helyeztünk el szavalat után koszorút. Segesváron sétáltunk a történelmi városrészben.

Előadásokat hallgattunk és néztünk meg a vár egyik terén társaink és Pali bácsi tolmácsolásában. Felkerestük Drakula és a Szarvas-házat, megnéztük Drakula mellszobrát, a

bátrak bementek a vár kincskamrájába, ahol Pali bácsi rettentett el minket a történelemmel, s többen megnéztük a torony kiállítását is.

Finom ebédünk volt Gyulakután, majd az Erdőszentgyörgy Rhédely –kastélyt tudtuk megnézni ezen a napon. Ez a kastély is a kulturális örökség része, a mai angol királyi család III. Károly király felmenőinek kastélya ez, gróf Rhédey Klaudia Károly király édesanyja, a néhai Erzsébet királynő szépanyja volt. Az angol királyi család, a mai napig támogatja a kastély renoválását, személyes üdvözlő üzenetét is meghallgattuk a látogatás során. A kastély udvarán álló, majd 200 éves gesztenyefa alatt királyi híresség játszhatott anno... ki tudja.

Szállásunk felé közeledve egy helybéli fafaragó üzemében tudtunk meg titkokat: ő a környék székely kapuinak faragója, Nyikómalomfalván. Némelyek ki is próbálták a részek összeillesztését, a fafaragás rejtelseit. Sokat- sok mindenről kérdeztük Őt, nagyon türelmesen, kedvesen válaszolt kérdéseinkre.

4. napon ismét a természetbe vitt utunk. A délutánra tervezett Parajdi –sóbányát épp az előző nap döntése miatt zárták be a látogatók elől. Több hete vízszivárgást észleltetek, ezért zárták biztonsági okokból a bányát a látogatók elől. Ez pech. Ezt pótolva a Zetelaki – víztározót tekintettük meg. Látva és partjára leérve, csodálatos volt ez is, páratlan méretek. Gyilkos-tó, majd Békás –szoros. Az ember csak ámul, a patak hangja olyan erős volt, hogy alig hallottuk a másikat. Lenyűgöző természeti jelenség, mindenkinek nagyon tetszett. Gyönyörködtünk a tájban, a hegyekben.

Szállásunk felé haladva Korondon megnéztük a helyi kézműves munkákat, sok ajándékot vásároltunk. Majd mindenki öröme a kihagyhatatlan Kaufland vásárlás következett...

Sajnos a farkaslaki Tamási Áron szülőháza már bezárták, mire visszaértünk. A sírjához és a Trianon emlékműhöz el tudtunk menni. Az est folyamán a falu szélén lévő Esztenát fel tudtuk keresni: mindannyiunk öröme a kecskék fejésére odaértünk, láttuk gazdaságban ezt a munkát. Láttuk a kis kecskéket, az elkülönített anyákat is. A tulajdonos Zita elmondta az itt folyó munkálatokat, ennek szépségét és nehézségeit is. Kaptunk kóstolóként helyben készített friss kecskesajtot, többen vásároltunk is.

Este egyéni vetélkedő keretében adhatott mindenki számot Petőfi életéből. Az eredmény hirdetést nagy ováció követte. Itt került sor a Petőfi vetélkedő jutalmazására. A bátrak második alkalommal, késő estébe nyúlva a szállással szemközt lévő füves focipályán mutatták be labdarúgó tudományukat. Többen persze csak guruló vagy akrobatikus mutatványokkal szórakoztatták a többieket.

Utolsó nap reggel házigazdáinktól való elköszönés után Csucsán, a Boncza-kastélyban tettünk látogatást. Itt Ady Endre lakott feleségével, itt vészelték át az első világháborút. A domboldalon álló „fehér ház”-ban alakítottak ki emlékszobát, eredeti berendezést láthattuk.

Nagyváradra érkezve azt a kávézót kerestük fel, amely Ady kedvenc törzshelye volt: itt nemritkán cikkeit írta, baráti beszélgetéseit folytatta. Az épület egyik felében emlékmúzeumot rendeztek be, korhű tárgyakkal, a kávézó berendezéseivel. Ugyanakkor modern kiállítási megoldásokkal is találkoztunk. A terasz még áll, ennek jobb oldali sarkában

volt Ady törzshelye: itt többen leültünk a kitett asztalhoz és belegondoltuk magunkat a költő helyébe. Megvolt a varázsa.

Utolsó állomásunk Erdély kapujában, a Királyhágón volt. Rövid pihenőt tettünk, majd az iskola elé érkeztünk este.

Az út során földrajzi, történelmi, kultúrtörténeti ismeretekkel Gerencsér Ági néni egészítette ki a helyszíneken a látottakat. Egy tanulmányi utat a látnivalók és a közös élmények tesznek emlékezetessé. A program ebben az évben is sokat adott a résztvevőknek.

Köszönjük a Szigetszentmiklósi Tankerület vezetőinek, munkatársainak munkáját, akik pályázatunk megvalósításában segítettek, s köszönet illeti pedagógusok munkáját, akik itt az iskolában álltak helyt.

Nosedá Tibor és
igazgató

Gerencsér Ágnes
igazgatóhelyettes, a program felelőse